

ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА – ЕВРОПЕЙСКИ ИЗБОР И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Кирил Алексиев

В края на миналия и началото на настоящия век в Югоизточна Европа настъпиха много и значими политически и икономически промени, които продължават да преобразуват облика на този голям геополитически ареал, неотменима част от Европа и от европейската цивилизация. Балканите са динамично развиващ се район, концентриращ върху себе си многостранни интереси. Изборът, който лежи пред страните от региона, е много важен по отношение на бъдещето им развитие като неразделна част от голямото европейско семейство. В случая един задълбочен геополитически и икономически анализ е от голямо значение за поставяне и изпълнение на целите, стоящи пред българската външна политика.

В това отношение аотираните трудове на Венелин Цачевски са изключително полезни, като се има предвид задълбоченото му изследване на процеса на интеграция на Югоизточна Европа. В двете си книги – „Балканите – Новата Югоизточна Европа” и „Балканите – Европейският избор” авторът е отделил голямо внимание на променящите се Балкани, проследявайки с подробности икономическите промени, които претърпяват страните от региона. Особено внимание е обърнато на политическия и икономическия профил на Югоизточна Европа, като акцентът е поставен върху относителната икономическа тежест и диференциация на всички балкански държави, както и върху променящото се място на ареала като фактор в общоевропейската политика. Акцентирано е върху процеса на сътрудничество в икономическата и политическата сфера. Особено внимание е отделено на нарастването на процеса на външнотърговско сътрудничество, както и на нарастването на обема на чуждестранните инвестиции. Регионалното сътрудничество е разгледано широкопектърно, като особено място заема сътрудничеството в областта на енергетиката. Много внимателно и подробно са разгледани всички големи инфраструктурни проекти, отнасящи се до създаването на голям енергиен възел, който ще бъде от изключителна важност за ЕС.

Подробно е застъпена и темата за регионалното сътрудничество и неговото институционализиране като поредна стъпка към задълбочаване на интеграционните процеси между балканските страни и с Европейския Съюз. Разгледан е процесът на развитие на отношенията между тях. Особено внимание е отделено на интегрирането на България и Румъния в ЕС, както и на отношението на страните от Западните Балкани с Евросъюза. Не е пренебрегната и евроинтеграцията на Турция, разгледана

като политически и икономически „гигант” на Балканите и като важен стратегически партньор на Европа.

Проблемите в развитието и отношенията на страните в Югоизточна Европа също са разгледани, като специално място се посвещава на противоречията на етническа основа, национализъм и сепаратизъм. Не е подминат наболелият напоследък проблем по отношение на Косово и „подводните мини”, които поставя този сложен и многопластов казус.

„Балканите – Европейският избор” разглежда по-задълбочено процеса на интеграция и еволюцията на отношенията между ЕС и страните от ЮИЕ. Авторът е акцентирал върху ролята и целта на Пакта за стабилност, разширяването на регионалното сътрудничество и променящия се облик на Балканите. Особено значение се отдава на инфраструктурните проекти в региона като нужна стъпка за постигане на стабилност и просперитет. Отново специално внимание е обърнато на процеса на евроинтеграция на България и Румъния като в допълнение е акцентирано върху условията за присъединяването на двете държави към Евросъюза и постиженията им през първата година от тяхното членство.

Интеграционните отношения на останалите балкански държави са обект на допълнително изследване, като сериозен акцент е поставен върху участието на ЮИЕ в общата външна и отбранителна политика на ЕС.

Трудът на Венелин Цачевски разглежда актуална и значима проблематика, представена по достъпен и интересен начин. Това го прави полезен и необходим за широк кръг читатели – от студента до висококвалифицирания специалист.